GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 26. Sâmbătă 2 (14) Februariu 1885.

Din causa S-tei sĕrbători de Sâmbătă, ḍiarulŭ nu va apăré decâtŭ Luni séra.

Braşovŭ, 1 (13) Februariu 1885.

In articulii: „Cugetărĭ la încheierea anului,“ ce i-amŭ publicatŭ în numerii primĭ ai fóiei nóstre din 1885, unŭ stimatŭ amicŭ a constatatŭ că în comitatulŭ Sătmarului în familiele preoţilorŭ noştri din generaţiunea mai tênĕră, limba română şi-a reocupatŭ têrêmulŭ, ce'lŭ stăpânea mai înainte limba maghiară.

Acésta scire ni-a causatŭ o îndoită bucuriă. Mai ântêiu pentru că ne dovedesce din nou tăria şi vênjosia elementului românescŭ, care este atâtŭ de ameninţatŭ în acele părţĭ; alŭ doilea pentru că ne arată că juna nóstră generaţiune nu numai că nu se înstrăinéză de sînulŭ naţiunei sale, dér este pătrunsă de curate sentimente românescĭ.

Amŭ dori din sufletŭ ca acésta sĕ se pótă ḍice în generalŭ despre toţĭ carĭ facŭ parte din ea. Din nenorocire însĕ, mai sunt, precum ne spune amiculŭ din Sĕlagiu, şi preoţĭ de aceia, cari nu-şĭ înţelegŭ sfânta misiune şi vorbescŭ acasă cu preutésa, cu copii şi cu slugile în limba străină, caută societate străină şi-şĭ facŭ cuibulŭ în mijloculŭ adversarilorŭ némului nostru.

Numai unorŭ asemenĭ preoţĭ nevrednicĭ avemŭ de a mulţămi, că icĭ şi colo uneltirile contrare în contra limbei românescĭ raportéză câte unŭ succesŭ faţă cu câte unŭ învĕţătorŭ dela sate, slabŭ de ângerŭ.

Scimŭ că în judeţulŭ Sătmarului adversarii românismului au înfiinţatŭ anume o reuniune, spre a propagá între învĕţătorii noştri poporalĭ spiritulŭ desbinărei şi alŭ deserţiunei dela sînulŭ naţiunei românescĭ pentru câte unŭ miserabilŭ premiu, care a fostŭ fórte bine caracterisatŭ de unŭ corespondentŭ alŭ nostru ca preţŭ alŭ Iudei.

I se impută bravului profesorŭ de religiune şi de limba română dela gimnasiulŭ ungurescŭ din oraşulŭ Sătmarŭ, că a apostrofatŭ pe unŭ învĕţătorŭ păcătosŭ, care venise sĕ-şĭ priméscă premiulŭ, ce-ilŭ destinase societatea „Szecheny“, cu cuvintele: „Sciu eu de ce ai venitŭ aicĭ, Iudo! Ca sĕ vinḍĭ sângele românescŭ acestora pentru banĭ, nu-i aşa? Fie-ţĭ ruşine! Ce felŭ de popă ai tu, dacă îţĭ îngădue se te porţĭ astfelŭ?“

S'a făcutŭ mare sfară în Sătmarŭ. Foile maghiare de acolo au strigatŭ, că patria e trădată şi că vêndĕtorulŭ ei nu este altulŭ de câtŭ profesorulŭ de limba română, care a cutezatŭ a vorbí astfelŭ. Representanţii oraşului au cerutŭ depărtarea acestui profesorŭ şi teroriştii cei mai de frunte stăruiescŭ ca sĕ se casseze cu totulŭ catedra de limba română dela acelŭ gimnasiu.

Nu putemŭ sci dacă amintitulŭ profesorŭ a pronunciatŭ în adevĕrŭ acele cuvinte, ce i-se atribue din partea ḍiarelorŭ maghiare. Dar dacă le-a pronunţatŭ, elŭ n'a făcutŭ alta decâtŭ aceea ce era datoria fie-cărui Românŭ şi patriotŭ adevĕratŭ.

Este învederatŭ, că reuniunea de maghiarisars din Sătmarŭ nu urmăresce prin premiile ei altŭ scopŭ, decâtŭ de a înstrăiná pe învĕţătorii românĭ, ce-i cadŭ în cursă, de limba şi naţiunea lorŭ. Pentru ca aceştĭ învĕţătorĭ sĕ-şĭ împlinéscă datoria ce-o au după lege, li s'au datŭ superiorĭ, li s'a datŭ autoritate scolară confessională. A cere dela ei merite speciale în învĕţarea limbei maghiare, însémnă a cere ca sĕ-şĭ neglige propria limbă maternă şi sĕ zădărnicéscă scopulŭ şcólei românescĭ.

Nu vĕdŭ autorităţile române scolare confesiunale, că prin propaganda maghiară cea mai nouă se calcă autonomia lorŭ şi se întórce disciplina nóstră scolară cu fundulŭ în susŭ?

Uneltirile de maghiarisare însĕ nu se mărginescŭ numai la judeţulŭ Sătmarului, ci se estindŭ până în inima Ardélului. In adunarea comitatului Solnocŭ-Dobêca anunţase inspectorulŭ de şcóle reg. ung. la începutulŭ anului curentŭ, că s'au împărţitŭ unŭ premiu de 100 fl., unulŭ de 50 fl. şi o mulţime de premii de câte 25 fl. la învĕţătorĭ poporalĭ românĭ din diferite comune ale judeţului pentru merite speciale în instruirea limbei maghiare. Astfelŭ s'au împărţitŭ de curêndŭ în comitatulŭ Uniádórei premii de aceste la mai mulţĭ învĕţătorĭ şi învĕţătóre. Şi ce e şi mai revoltătorŭ, aceste premii se dau fără scirea şi consimţĕmêntulŭ autorităţii confesionale, ba âmblă şi comisiunĭ esaminătóre ale societăţilorŭ de maghiarisare din satŭ în satŭ pe la şcólele nóstre.

Tóte aceste se petrecŭ în ḍiua mare. N'auḍimŭ însĕ ca sĕ se fi făcutŭ vr'unŭ pasŭ din partea ordinariatelorŭ şi a consistoriilorŭ nóstre. Nimenĭ nu sare în ajutorulŭ limbei române ameninţate, nimenĭ nu ia în apĕrare pe cei ce suntŭ persecutaţĭ din causă, că ţinŭ cu credinţă la ea!

Dacă autorităţile nóstre superióre scolare au amorţitŭ, atuncĭ datoria nóstră este a-le deşteptá din acéstă amorţélă, trămiţêndŭ din tóte părţile representaţiunĭ şi mergêndŭ în deputaţiunĭ la centrele nóstre bisericescĭ şi scolare, ca sĕ le convingemŭ că periculŭ e mare şi că sêmţimŭ cu toţii că trebue sĕ se facă ceva, ca sĕ punemŭ stavilă nenorocitelorŭ pornirĭ de maghiarisare violentă.

—o—

Italia, Anglia şi Franţa.

Căderea Chartumului a produsŭ în Constantinopole mare bucuriă între Turcĭ, carĭ prin procederea Angliei şi în urmă a Italiei s'au vêḍutŭ amarŭ loviţĭ în drepturile şi interesele lorŭ. Turcii credeau că Anglia se va vedé acum silită a primi propunerile Porţii, de a se ocupa porturile Mării roşii de către trupe turcescĭ. Speranţele lorŭ însĕ fură înşelate prin debarcarea Italienilorŭ în Massauah.

Cu procederea Italiei pare a fi invoită şi republica francesă, corăbiile de transportŭ a trupelorŭ italiane au fostŭ primite fórte amicalŭ de oficerii flotei francese în Port-Said.

Ḍiarele englese snntŭ în contra unei procederĭ comune a Angliei cu Italia »Times« ḍice că ajutorulŭ italianŭ în Sudan ar face se créḍă lumea musulmană, că Anglia n'ar fi în stare sĕ înăbuşéscă revolta fără ajutorulŭ vreunei puterĭ streine. Şi »Daily News« e în contra oricărui ajutorŭ streinŭ în Sudan. Aceste obiecţiunĭ ridicate de foile englese nu credemŭ că trebuescŭ luate în seriosŭ. Intre Anglia şi Italia esistă o înţelegere, cu tóte desminţirile ce se dau. Italia va secunda pe Anglia în Sudan, celŭ puţinŭ în a doua liniă, ocupândŭ porturile Mărei roşii, ca astfelŭ Anglia sĕ nu fie silită a cere sprijinulŭ Turciei. Protestulŭ acesteia nu credemŭ că va avé vr'unŭ efectŭ, elŭ e slăbitŭ şi prin faptulŭ, că trupele italiane sunt primite în modŭ amicalŭ de către poporaţiunea musulmană a porturilorŭ. De asemenea nu ne vine a crede, că marele puteri vorŭ ţiné sémă de protestulŭ Porţii. Esistă între tóte puterile marĭ o înţelegere care légă pe Pórta de mânĭ şi de picióre.

—o—

Mórtea generalului Gordon.

Gordon, generalulŭ englesŭ, care a apĕratŭ Chartumulŭ unŭ anŭ şi mai bine în contra órdelorŭ Mahdiului, după cum sĕ anunţă astăḍĭ este mortŭ. Elŭ fù omorîtŭ în 4 Februariu, c'unŭ pumnalŭ, tocmai când eşia din edificiulŭ guvernialŭ. Fiindcă Chartumulŭ pe la 28 Ianuariu era în mânile Mahdiului şi generelului Wilson tocmaĭ atuncĭ venise la Chartum de aceea nu póte sĕ fie esactă ḍiua morţii. Gordon fù omorîtŭ séu mai înainte, séu cu o sĕptămână mai târḍiu, dar nicĭdecum, când a fostŭ ocupatŭ Chartumulŭ. Mórtea acestui bărbatŭ cutezătorŭ, care a umplutŭ lumea cu gloria activivităţii sale aventurióse în Asia şi în Africa va aflá compătimire peste totŭ loculŭ. Cu elŭ a căḍutŭ unŭ stêlpŭ alŭ puterii englesescĭ nu numai în Sudanŭ, dar şi in Egiptŭ. Şi este de temutŭ, că mórtea violentă a acestui mare Englesŭ va face o impresiune adêncă asupra musulmanilorŭ dela Tangerŭ până la Marea roşiă şi dela Oceanuiŭ indicŭ până la Dunăre şi până în inima Asiei. Mórtea lui Gordonŭ va avé o influinţă fórte însemnată şi asupra trupelorŭ Mahdiului carĭ se vorŭ convinge totŭ mai tare că acestŭ teribilŭ Mahdiu are o misiune providenţială şi se vorŭ luptá c'unŭ entusiasmŭ şi c'unŭ fanatismŭ mai mare sub drapelulŭ lui în contra Englesilorŭ. Din acestea consideraţiunĭ mórtea lui Gordonŭ póte sĕ aibă influinţă şi asupra armatei lui Wolseley, care operéză în Sudanŭ. Englesii trebue se trimită câtŭ mai iute generalului Wolseley ajutórele recerute, pentru ca sĕ pótă paralisá fanatismulŭ Arabilorŭ şi se pótă restituí prestigiulŭ Angliei în Sudanŭ şi în Egiptŭ. Tóte operaţiunile asupra Chartumului vorŭ depinde de o parte dela înţelepciunea tactică şi geniulŭ militarŭ a lui Wolseley, câtŭ şi dela forţele militare şi materiale, de carĭ va dispune comandantulŭ supremŭ.

*

Generalulŭ Charles Gordon, eroulŭ adoratŭ alŭ poporului englesŭ este mortŭ. Pumnalulŭ unui Sudanezŭ a pusŭ capĕtŭ vieţii sale pline de fapte eroice. Rareorĭ unŭ europénŭ a posedatŭ atâta influinţă şi farmecŭ asupra popórelorŭ semicivilisate ca Gordon, care scia inspira deopotrivă iubire şi admiraţiune, frică şi spaimă. Mórtea l'a ajunsŭ în alŭ 52-lea anŭ alŭ vieţii. Născutŭ în Woolwich la 28 Ianuariu 1833, fù destinatŭ de tatălŭ sĕu, loc. generalŭ Gordon, carierei militare, cercetà academia militară din oraşulŭ natalŭ, pe care o părăsi la 1852 ca sublocotenentŭ. In rĕsboiulŭ Crimeei devenì locotenentŭ. Ca căpitanŭ făcù în 1860 espediţiunea din China, fù de faţă la atacarea Pechingului şi rĕmase acolo şi după încheierea păcii, pentru ca sĕ înveţe a cunósce ţera, prin care întreprinse călĕtorii până la zidurile chineze. Deja în 1863 Gordon avù se combată pe unŭ Mahdi chinesŭ, care aprinse rescóla din Tai-Ping. Impĕrătésa Chinei neputêndŭ supune pe acestŭ falsŭ profetŭ, care rĕspândise gróza în poporaţiune şi care ameninţa chiar capitala, se adresà guvernului englesŭ cu rugăciunea sĕ'i trimétă unŭ oficerŭ englesŭ, care se conducă trupele chineze. Gordon, pe atuncĭ maiorŭ, luà comanda supremă. Tênĕrulŭ comandantŭ stetea totdéuna în cea mai mare invălmăşală a luptei nearmatŭ, îmbărbătá pe soldaţii sĕi, şi cu tóte că se espunea celorŭ mai marĭ pericule, nicĭodată n'a fostŭ greu vătămatŭ, aşa că Chinezii credéu, că Gordon este invulnerabilŭ. Acéstă mare nepăsare a lui Gordon impuse chiar şi duşmanului. Revolta fù înăbuşită mai multŭ prin gróză, decâtŭ prin puterea armelorŭ.

Impĕrătésa Chinei, recunoscĕtóre mântuitorului imperiului îi dete rangŭ şi titlurĭ, o mare medaliă anume bătută şi unŭ darŭ onorificŭ de 10.000 funţĭ sterlingĭ. Gordon însĕ împărţi partea cea mai mare din acestĭ banĭ între soldaţii sĕi şi se întórse la Anglia aprópe sĕracŭ. Elŭ fù numitŭ colonelŭ şi trimisŭ apoi ca consulŭ la Delta Dunării. In 1877 intrà, cu permisiunea guvernului englesŭ, în serviciulŭ Chedivului, care'lŭ numí paşă şi guvernatorŭ generalŭ alŭ Sudanului. In curêndŭ îşĭ atrase adoraţiunea indigenilorŭ şi înăbuşì rescóla fiilorŭ lui Ziber paşa în Darfur. Comerţulŭ cu sclavĭ îlŭ slăbì în câtva, şi pe acestŭ soiu de negustorĭ îi pedepsea aspru. In 1880 abḍise de postulŭ sĕu şi se duse ca secretarŭ alŭ vice-regelui din India, marchisulŭ of Ripon. Dar în curêndŭ sĕ retrase. După o scurtă comandă în

St. Mauriciu, fŭ numitŭ generalŭ maiorŭ şi chematŭ în Anglia. În 1882 se duse în colonia Capului, dar îşĭ depuse sarcina ce o avea în contra ţěrii Basuto. In anulŭ trecutŭ regele Leopold alŭ Belgii intră în tractărĭ cu Gordon, ca sě'lŭ trimétă la Congo, dar în acestŭ timpŭ armata egiptênă condusă de Hicks paşa şi Baker paşa fŭ nimicită totalŭ de Mahdi. Insoţitŭ de colonelulŭ Stewart, Gordon se duse în Chartum ca de acolo se stingă revolta Sudanesilorŭ. Colonelulŭ Stewart fŭ omorîtŭ în tómna trecută de Arabĭ, ér Gordon în ḑilele acestea, când Chartumulŭ cădu prin trădare.

Românii.

Sub acestŭ titlu »Magyar Polgár« scrie următórele:

„Ei vréu ceva, dar nu sciu ce. Le trebue libertate, dar nu sciu ce felŭ sě fie. Se vaetă séu turbéză, se rógă séu cerŭ, dar nicĭ odată nu se póte sci pentru ce. Simtŭ cătuşĭ sclave de mânile şi piciórele lorŭ, întocmai ca unŭ omŭ care-şĭ închipuia că are o brósca în cutia creerilorŭ. Nu-i putéi scóte din capŭ acéstă fixă idee. Orĭ cât te-ai îndeletnicĭ cu aşa numita cestiune română, orĭ câtŭ ai cetí şi rěscetí memorandele române, precum şi articulii lorŭ blânḑĭ şi sělbaticĭ, totŭ nu vei isbutí se te lămurescĭ, în ce anume constau postulatele lorŭ. Chiar partea mai mare din plângerile lorŭ se resumă numai în generalităţĭ. Şi nicĭ în programele lorŭ nu e arătatŭ nicĭ unŭ scopŭ clarŭ şi înţělesŭ. Atâta e sigurŭ că ei actualulŭ organismŭ alŭ statului nu'lŭ voiescŭ. Dar dacă-i întrebămŭ, că nu cumva voiescŭ sě-lŭ rěstórne, ei protestéză în contra acésta. Şi aceea se vede din atitudinea lorŭ, că nu voiescŭ Maghiarului binele. Dacă le imputămŭ acésta, ei din contră rěspundŭ că noi nu-i iubimŭ pe ei. Şi acésta merge fără graţiă în infinitŭ în orĭ ce cestiune, ce atinge uneltirile lorŭ politice. Ei evitéză pretutindenea a rěspunde directŭ. Apăsarea lorŭ în timpulŭ mai nou o datéză ei din anulŭ 1848, când poporulŭ Ungariei a devenitŭ liberŭ în sensulŭ modernŭ. La eliberarea din starea de supusŭ, la garantarea drepturilorŭ constituţionale egale ei rěspundŭ cu o revoltă. Cea mai nouě apěsare a lorŭ datéză din anulŭ 1867, dela restabilirea stărilorŭ constituţionale. Ei nu spunŭ pentru tóte comorile lumii, că le-a plăcutŭ starea de supunere şi mai târḑiu absolutismulŭ, Dómne feresce! Cu amărăciune se gândescŭ la acele timpurĭ. Şi nicĭ nu afirmă că anii 1848 şi 1867 au adusŭ cu sine astfelŭ de referinţe, de ale cărorŭ urmărĭ salutare ne împărtăşimŭ toţĭ de o dotrivă. Cu tóte acestea ei suntŭ apěsaţĭ şi încă într'unŭ modŭ mai de nesuferitŭ ca orĭ când.«

Autorulŭ articolului a uitatŭ sě facă o notă, în care sě spună că acestŭ articulŭ e scrisŭ pentru orbĭ şi surdo-muţĭ; de aceea amŭ găsitŭ cu cale sě îndreptămŭ noi acéstă eróre. Altfelŭ ar trebui sě credemŭ că a venitŭ acum din oběrşiele Altailorŭ şi nu cunósce încă cum împarte constituţionalismulŭ ungurescŭ dreptatea, egalitatea şi libertatea între Nemaghiarĭ.

Românii şi Ungurii.

„Patria« din Iaşĭ scrie sub acestŭ titlu următórele:

„Suntŭ expeditivĭ de totŭ Ungurii cu fraţii noştri din Transilvania. — Persecuţia pe cea mai întinsă scară ei o organiséză în contra Românilorŭ, nicĭ o měsură nu li se pare destulŭ de aspră. — Până acum doi anĭ, Românii aveau dreptulŭ sě întreţină pe socotéla lorŭ şcolĭ unde copii lorŭ sě înveţe românesce. — Ungurii prin o lege au supusŭ unei aspre privegherĭ a autorităţilorŭ ungare acele scolĭ, aşa că acum chiar scolile plătite numai de Românĭ servescŭ la maghiarisare.

»Mai rěmânea însě unŭ mijlocŭ Românilorŭ de a-şĭ arětă durerile, de a denunţă persecuţiele, mijloculŭ pressei. — Ḑiarele românescĭ suntŭ singurulŭ mijlocŭ, care stabilesce unitatea de vederĭ între Românĭ şi în care se rěsfrângŭ aspiraţiele legitime a lorŭ anume de a fi egalĭ în drepturĭ Ungurilorŭ.

»Asupra pressei românescĭ de câtva timpŭ decĭ Ungurii cadŭ cu cea mai mare violenţă. Ea este duşmanulŭ Ungurismului, ea aţîţă, ḑicŭ ei, pe supuşĭ la revoltă, în ea constă pericolulŭ. Ca sě vadă cineva câtŭ de nedrepte suntŭ asemenea acusaţii, este destulŭ sě spunemŭ că ḑiarulŭ celŭ mai moderatŭ în expresii şi în idei, »Tribuna« din Sibiiu, a fostŭ de curêndŭ datŭ în judecată înaintea juriului fiind-că, ḑicea acusarea, a publicatŭ articole în care se propagă înalta trădare. Sfirşitulŭ procesului nu a fostŭ după aşteptările Ungurilorŭ, căcĭ juraţii au achitatŭ pe redactorii Tribunei.«

»Imediatŭ după acéstă achitare, vedemŭ în Camera ungurésca petrecêndu-se unŭ faptŭ scandalosŭ. Unŭ deputatŭ a interpelatŭ pe ministru de justiţiă cerêndu-i ca sě suspende în Transilvania instituţia juraţilorŭ prin o decisiă ministerială dacă se póte, în totŭ casulŭ, prin o lege şi sě se dea apoi procesele de pressă tribunalelorŭ.

»Ungurii voescŭ, nicĭ mai multe nicĭ mai puţinŭ, sě suprime orĭ ce ḑiarŭ Românescŭ, sě înăduşe orĭ ce voce de protestare. Este regimulŭ terórei şi alŭ desnaţionalisărei înăduşite pe care voescŭ sě-lŭ introducă în privinţa Românilorŭ.

»Nicĭ odată Românii din Transilvania nu au fostŭ mai în pericolŭ decâtŭ acum în privinţa naţionalităţei lorŭ, căcĭ nicĭ odată nu au fostŭ mai la discreţia celui mai fanaticŭ şi mai absurdŭ poporŭ din lume.

»Românii din Transilvania trebue sě imiteze pe Croaţĭ şi atitudinea acestora bărbătéscă, dacă voescŭ ca sě trăiască ca poporŭ. Ungurii au pielea grósă şi urechea pre tare la orĭ ce lěcrămaţii, dovadă că numai nişte simple articole din unŭ ḑiarŭ fórte benign îi facŭ ca sě fie dispuşĭ a lua měsurele cele mai aspre. Nu e de glumitŭ cu ei, Românii din Transilvania trebue sě se pătrundă de acestŭ adevěrŭ. Sě se pregătéscă decĭ la o luptă bărbătéscă.«

SCIRILE ḐILEI.

Procurorulŭ din Peşta a înaintatŭ în ḑilele acestea la tribunalulŭ de pressă din Pesta o acusaţiune în contra »Zastavei«, care se publică în Neoplanta şi este edată de Miliţa, fiica lui Svetozar Mileticĭ. Actulŭ de acusaţiunea voluminósă subsemnatŭ de procurorulŭ Cosma încriminéză unŭ articolŭ, ce a apărutŭ la 6 Februariu a. c. în care se provócă junimea sêrbéscă sě scuture jugulŭ streinŭ după esemplulŭ Italiei. Articululŭ are o limbă fórte cutezătóre, în terminii cei mai înflăcăraţĭ, provócă junimea sêrbéscă din Ungaria la o reuniune secretă în contra domniei maghiare, recomândă o agitaţiune cum era în Italia, înainte de a se uni tóte părţile, şi îndémnă junimea la paşĭ violenţĭ. Procurorulŭ motivéză acusaţiunea cu §. 173 din codulŭ penalŭ şi vede în articulŭ o aţîţare în contra comuniunii de statŭ între ţěrile carĭ forméză statulŭ ungurescŭ.

—0—

In Zsigard a fostŭ la 7 Februariu n. o straşnică bătaiă între partide, cu ocasiunea alegerei unui jude. Actulŭ alegerii s'a anulatŭ, rěmânândŭ sě se facă din nou. Pentru evitarea exceselorŭ, a plecatŭ din Pojunŭ o companiă de soldaţĭ.

—0—

»Luminătorului« i se scrie din Orşova: Lunĭ în 2 c. séra între 9—10 óre, unŭ făcětorŭ de rele, necunoscutŭ, a legatŭ o sfóră cu 2 patróne de dinamită de uşa reuniunii de lectură română şi de uşa servitorului acelei reuniunĭ astfelŭ, încâtŭ prin deschiderea uneia séu alteia sě se întindă sfóra, şi întindêndu-se sě esplodeze patrónele. Din norocire a venitŭ servitorulŭ dela cină şi voindŭ a intră în localulŭ reuniunii, a observatŭ legătura, facŭ îndată cunoscutŭ celorŭ 3 domnĭ, ce erau înlăuntru şi deslegându-se sfóra, nu s'a întêmplatŭ nicĭ o nenorocire. S'a făcutŭ arătare la loculŭ competinte.

—0—

Din causă că banchetulŭ ce era sě se dea în onórea redactorilorŭ G. Bariţŭ şi I. Slavicĭ a fostŭ interḑisŭ, s'au adusŭ în redacţiunile »Observatorului« şi »Tribunei« ovaţiunĭ din partea publicului românŭ.

—0

Datoria flotantă a statului cu finea lunei lui Ianuariu a fostŭ următórea: bancnote de câte 1 fl. 69.560,108 fl., de câte 5 fl. 120.240,650 fl., de câte 50 fl. 154.279,900 fl., totalŭ: 344.080,652 fl., bilete ipotecare întabulate pre saline: 67.916,742 fl. Suma totală 411.697,395 fl. 50 cr.

—0—

Ni se scrie din Măderatŭ, că la 25 Decemvre a. s'a sfinţitŭ biserica de acolo de curêndŭ reînoită, care ace onóre credinciosilorŭ ei. Serviciulŭ divinŭ a fostŭ făcutŭ de d. protopresbiterŭ tractualŭ George Popovicĭ asistatŭ de 8 preoţĭ dinprejurŭ. D. presbiterŭ ţinŭ o cuvêntare ocasională, în care lăudă zelulŭ poporului pentru cele sfinte. Apoi părintele Ioanŭ Morarŭ mulţămi pré Sf. Sale d-lui Episcopŭ, care a contribuitŭ mai multŭ a câştigarea mijlócelorŭ pentru reînoirea bisericei. In urmă fŭ banchetŭ la părintele I. Morarŭ, unde óspeţii străinĭ şi toţĭ honoraţiorii petrecură până târḑiu. Fostulŭ arendatorŭ d. Emerich Verner a dăruitŭ 50 fl. pentru zugrăvéla bisericei, pentu care ofrandă i se esprimă mulţămită publică. De asemenea se esprimă mulţămită părintelui I. Morarŭ, care a luatŭ iniţiativa reînoirii bisericei.

—0—

»Pol. Corr.« afirmă că din domeniile statului ungarŭ, carĭ represintă 635,700 jughěre catastrale, numai 231,000 de jughěre se vorŭ vinde cu unŭ preţŭ de vr'o 35 milióne fl., ér celelalte se vorŭ ţiné pentru scopurile economice ale erariului.

—0—

»Bine informatulŭ« »Ellenzék« scrie: »In Kiskapus concertulŭ comitelui Geza Zichy a isbutitŭ deplinŭ.« In aceaşĭ séră însă comitele concerta în Sibiiu. Nu cumva cei dela „Ellenzék" suntŭ vrăjitorĭ?

—0—

Dela 1 Maiu 1885 artileria armatei va constă din 14 reg. de artil. şi 28 secţiunĭ de baterii grele independente. Pre teritoriulŭ fiecărui corpŭ de armată, unŭ regimentŭ de artil. şi 2 secţiunĭ de baterii grea independente vorŭ formă o brigadă de artileriă.

—0—

Despre afacerea profesorului Krsnjavi dela seminarulŭ din Agramŭ, care a fostŭ escomunicatŭ pe basa conciliului tridentinŭ pentru participare la duelŭ şi opritŭ d'a mai ţiné cursŭ cu elevii seminarului, „Nemzet« află, că banulŭ a cerutŭ lămurirĭ dela consistorulŭ archiepiscopescŭ. Cardinalulŭ Mihalovicĭ a învitatŭ la sine pe rectorulŭ Smetisco, care raportă că elŭ n'a escomunicatŭ pe Krsnjavi, dar fiindcă cardinalulŭ dă mai multŭ credĕmêntŭ profesorului Krsnjavi, elŭ abḑice de rectoratŭ. Cardinalulŭ primi demisiunea şi raportă Banului. Afacerea încă nu e terminată.

—0—

M. S. Regele României a primitŭ în audienţă pe d. V. Alexandri, vice-preşedinte alŭ Senatului. MM. LL. Regele şi Regina au binevoitŭ a opri la prânḑŭ pe barḑulŭ dela Mircescĭ, care a cititŭ Suveranilorŭ noua sa operă „Oraţiu.«

—0—

Ateneiştii din Bucureşcĭ au serbatŭ Lunĭ séra a XX aniversare a fundării Ateneului românŭ, scrie »Naţiunea.« Cele mai multe din natabilităţile nóstre literare şi politice luară parte la acéstă sěrbătóre a inteligenţei. Banchetulŭ era presidatŭ de d. Esarcu. Locurile de onóre erau ocupate de d-nii V. Alexandri, generalŭ Florescu, T. Maiorescu, V. A. Urechiă, generalŭ Manu, Al. Orăscu, Alexandru Lahovari, George Creţeanu, C. Boerescu, Gregorie Cantacuzino, Al. Petrescu, C. Olănescu, preşedintele societăţei politecnice, etc. La începutulŭ banchetului, d. Esarcu a comunicatŭ numěroşilorŭ învitaţĭ câteva rîndurĭ din partea M. S. Regelui, prin care Augustulŭ preşedinte de onóre alŭ Ateneului transmite urările sale pentru progresulŭ acestei frumóse instituţiunĭ, menită a desvoltă împreună cu sentimentulŭ frumóselorŭ arte şi iubirea de patriă. Mai multe toasturĭ şi discursurĭ au fostŭ ţinute.

—0—

D. Petru Mavroghenĭ, ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ României, din Constantinopole este permutatŭ la Viena, ér d. Teodorŭ I. Văcărescu este permutatŭ totŭ ca ministrulŭ plenipotenţiarŭ din Bruxela la Roma.

—0—

Contele Geza Zichy a plecatŭ Mercurĭ la Bucurescĭ, unde ni se spune că a datŭ unŭ concertŭ Joi séra. Observămŭ cu acéstă ocasiune că în ḑiua după sosirea sa aicĭ, d. Zichy a primitŭ şi visita representanţilorŭ ḑiarelorŭ de aici şi aceea a directorului şi redactorului ḑiarului „Kronstädter Zeitung« d. Iosifŭ W. Filtsch a redactorului ḑiarului ungurescŭ »Brasso« d. Iosifŭ Szterényi şi a raportorului musicalŭ alŭ fóiei nóstre prof. Jacobŭ Mureşianu. După concertulŭ de Marţi, s'a datŭ în onórea artistului unŭ banchetŭ arangiatŭ de societatea filarmonică de aicĭ, la care s'au ţinutŭ toasturĭ în tóte trei limbile în onórea artistului de către preşedinţii reuniunilorŭ de 'cântărĭ de aicĭ. Unulŭ dintre toastanţĭ a propusŭ sa se trimite o telegramă marelui pianistŭ Liszt, arătându-se că s'a adusŭ unŭ toastŭ în sănătatea lui. La acéstă telegramă a primitŭ primarulŭ Fr. de Brennerberg următorulŭ rěspunsŭ telegraficŭ dela măestrulŭ Liszt din Pesta: »Primiţĭ mulţumirile mele cele mai ferbinţĭ pentru amabila insciinţare telegrafică şi aducere aminte cu prilegiulŭ concertului bine succesŭ alŭ comitelui Geza Zichy. — Semnatŭ Liszt.

—0—

»Telegrafulŭ« spune, că se află în studiu scăderea tarifului cerealelorŭ pe căile ferate române. Reducerea ce se propune ar fi de aprópe 37% din preţulŭ actualŭ.

—0—

Naţiunea spune că pentru Vinerĭ la 1 Februariu Societatea „Carpaţii« din Bucurescĭ a organisatŭ în sala Orfeu o serată cu danţŭ în folosulŭ unei întreprinderĭ românescĭ.

—0—

Scirea, că capulŭ insurginţinţilorŭ sěrbĭ Pasicĭ s'a stabilitŭ în Bucurescĭ, se desminte.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Făgăraşŭ, în 31 Ianuariu 1885.

Domnule Redactorŭ! Cestia protopopiatului din Făgăraşŭ a luatŭ unŭ caracterŭ de totŭ seriosŭ, încâtŭ întêmplările mai recente vorŭ fi convinsŭ pe deplinŭ pe unii domnĭ de ai noştri despre acésta. Póte că nu s'au aşteptatŭ la aşa ceva. Noi singurĭ stâm şi ne mirămŭ, cum poporulŭ celŭ blândŭ, ospitalŭ şi prevenitorŭ de odinióră, a devenitŭ deodată aşa de furiosŭ.

Ca sě ne putem esplica fenomenulŭ acesta, trebue sě luămŭ parte la serviciulŭ divinŭ în ḑiua „Botezului Domnului" şi sě fimŭ cu atenţiune la cele ce se petrecŭ acolo:

Deşĭ de diminéţă poporulŭ se adună, ca la o sěrbătóre de mare însemnătate pentru creştinĭ, şi aşteptau ca parochulŭ lorŭ acum emeritatulŭ protopopŭ sě încépă serviciulŭ divinŭ. Intr'aceea se lăţesce faima că în ḑiua aceea are sě vină unŭ comisarŭ dela Sibiiu în causa

lorŭ cu parochulŭ și cu noulŭ administratorŭ. Faima s'a adeveritŭ, căcĭ nu multŭ după aceea, s'a vědutŭ venindŭ d. asesorŭ consistorialŭ Moise Lazarŭ cu administratorulŭ Iuliu Danŭ și a intratŭ vis-a-vis de biserică în locuința veteranului protopopŭ Petru Popescu. Poporulŭ vědêndŭ intențiunea d-lui asesorŭ de a servi împreună cu administratorulŭ a trimisŭ o deputațiune cu însărcinarea ca sě'lŭ róge, ca nu cumva sě admită pe administratorulŭ la serviciu, căcĭ în casulŭ acesta dênșii se vorŭ retrage. D. comisarŭ, ca sě liniștéscă spiritele s'a decisŭ ca sě servéscă singurŭ, și cu acéstă decisiune poporulŭ s'a aflatŭ mulțumitŭ. După serviciulŭ divinŭ d. comisarŭ a ținutŭ o cuvêntare, potrivită cu însărcinarea sa de comisarŭ împăcătorŭ, și a încercatŭ încă odată a recomandá pe părintele administratorŭ poporului, ca sě'lŭ priméscă ca parochŭ în parochia Făgărașŭ. Incercarea a rěmasŭ fără resultatŭ doritŭ, căcĭ poporulŭ la rêndulŭ sěu a spusŭ: că nu'lŭ primesce, și nicĭ că îlŭ póte primi vr'odată nefiindŭ voința lui consultată în afacerea acésta. Vědêndŭ d-lŭ comisarŭ gradulŭ în care sunt iritate spiritele, a părăsitŭ biserica și Făgărașulŭ fără nicĭ unŭ resultatŭ, cu tóte că promisese poporului, că va rěmâné vr'o douě-trei dile, ca sě aplaneze definitivŭ acéstă afacere.

A doua di în diua S-tului Ioanŭ, poporulŭ s'a adunatŭ din nou la biserică, însě de astă-dată nevoindŭ bětrênulŭ protopopŭ sě-le mai servéscă, și totodată înțelegêndŭ că comisarulŭ a părăsitŭ Făgărașulŭ, a datŭ telegrafice o rugare la consistoriulŭ din Sibiiu, ca până se va afla unŭ espedientŭ de a aplana neînțelegerile dintre ei și adminstratorulŭ Iuliu Danŭ, sě le denuméscă ca administratorŭ parochialŭ pe unŭ preotŭ din apropiere. Acestei telegrame a urmatŭ alta, și după aceia încă o rugare din partea comitetului parochialŭ, însě fără resultatŭ, căcĭ tóte rugările au fostŭ puse ad acta. Tăcerea consistorului e sorgintea la felu de felŭ de scandaluri regretabile, dintre carĭ la loculŭ acesta amintescu pe celŭ întêmplatŭ Vinerĭ 30 Ianuariu n.

Era sě se îmormênteze o creștină. Actulŭ îmormêntării la dorința consângeniloru mórtei, avea sě se celebreze de trei preoțĭ din apropiere. Când era sě se încépă serviciulŭ îmormĕntării, poliția din Făgărașŭ a opritŭ pe părintele administratorŭ a luà parte la servici-amenințêndu-lŭ că în casŭ de nesupunere îlŭ va aresta. Ordinulŭ acesta a fostŭ cu atâtŭ mai impunătorŭ, cu câtŭ că o patrulă de pandurĭ polițienescĭ se preumbla în susŭ și în josŭ pe dinaintea casei mórtei.

Posiția penibilă în carea s'a aflătŭ părintele administratorŭ, póte sě și-o inmagineze orĭ și cine, dar în fine ce era sě facă, a trebuitŭ sě cedeze baionetelorŭ, décă nu a voitŭ sě cedeze buneicuviințe, carea ar fi adusŭ cu sine, că celŭ puținŭ după atâtea esperiințe triste făcute în urma purcederei necorecte față cu poporulŭ, — sě se retragă și sě fie în așteptare, până când cestiunea se va regulá definitivŭ prin autoritățile competente.

Am atinsŭ în trécătŭ aceste întêmplărĭ scandalóse din Făgărașŭ,și am omisŭ cu intențiune multe amĕnunte din cele întâmplate, carĭ nicĭ decum nu ar recomandá pre părintele administratoră și consorțĭ. Una însă sě-șĭ însemneze bine părintele administratorŭ și consorțĭ, că pe calea acéșta nu-șĭ facŭ merite pentru biserică, ca mâne poimâne sě bine meriteze a-lŭ alege de protopopŭ în Făgărașŭ. Rěcéla cu carea a fostŭ primitŭ în întregŭ tractulŭ este dovadă destulŭ de simțitóre, că n'are simpatii printre noi. Se va fi convinsŭ celŭ puținŭ acum, că întêmplările din Făgărașŭ nu suntŭ de caracterŭ unilateralŭ, eum a binevoitŭ dênsulŭ cu ai sěi a informa pe publiculŭ cetitorŭ prin corespondența din „Telegrafulŭ românŭ» Nr. 146 din 1884, ci tóte îșĭ au isvorulŭ în împrejurarea că poporulŭ a venitŭ la convingere, că după cum a decursŭ lucrurile până acum în țéra Oltului, nu i-a făcutŭ nicĭ o onóre, ci mai multŭ a trasŭ asupra capului sěu dispretulŭ tuturorŭ Româniloŕŭ binesimțitorĭ.

Incă una și apoi finescŭ. Poporulŭ tractualŭ s'a săturatŭ până în gâtŭ de aceea clică de ómenĭ, cari se susținŭ aci la noi numai prin aceea, că persecutéză totŭ ce e Olteanŭ inteligentŭ, ca cu atâtŭ mai ușorŭ sě șĭ pótă prin felŭ de felŭ de machinațiunĭ umplea busunarulŭ.

Făgărășanulŭ.

Jubileulŭ unui regimentŭ românŭ.

In Nr. 21 alŭ fóiei nóstre am publicatŭ o corespondență din Orăștiă, despre jubileulŭ regimentului românŭ de acolo. Diarulŭ militarŭ „Vedete« din Viena, în numěrulŭ de Miercurĭ, 4 Februariu 1885, scrie următórele despre jubileulŭ acestui regimentŭ romănescŭ:

„In 1 Februariu a. c. regimentulŭ de infanteriă Carolŭ Alexandru mare duce de Sachsen Weimar N. 64, șĭ-a serbatŭ jubileulŭ de 25 de anĭ.

„Regimentele îmbětrânite și încununate de gloriă, carĭ au trecutŭ deja peste o viață de 200 de anĭ și au věrsatŭ sânge și au câștigatŭ gloriă pe tóte câmpurile de bătaiă, vorŭ zîmbì póte în fața bucuriei simțite la împlinirea unei viețĭ de 25 de anĭ. S'o facă! Precum viéța omului singuraticŭ nu se póte judeca numai după anii pe care i-a împlinitŭ, ci după întrebuințarea pe care a făcut'o de ei, tot astfelŭ acestŭ tênĕrŭ regimentŭ în scurtulŭ timpŭ de când există a datŭ dovedĭ de vitejiă și de patriotismŭ, care nouě epigonilorŭ ne iau vederea și ne servescŭ cu exemple strălucite.«

»Numai decâtŭ după compunerea sa din regimentele 31, 50 și 51, a primitŭ la Kukus botezulŭ de sânge! Feciorii, cu tóte că ghiulelele de granate strěbătuseră în rêndurile lorŭ, ba întinseră la pămêntŭ pe comandanrulŭ batalionului alŭ 2-lea, au statŭ ca unŭ zidŭ, liniștițĭ, în cea mai bună ordine. Inainte de amédĭ la 3 Iulie regimentulŭ a primitŭ pe celebra inălțime dela Masloved ordinulŭ sě atace pădurea dela Swieb, condusŭ de colonelulŭ Baumgarten, unŭ omŭ cu deosebire cultŭ, umanŭ și prin urmare forte iubitŭ. Elŭ a trecutŭ într'o rěsuflare distanța până la marginea pădurii — vr'o mie de pașĭ, a străbătutŭ prin foculŭ mistuitorŭ alŭ copacilorŭ rěsturnațĭ, a luatŭ la gónă pe inimicŭ și îmbětatŭ de victoriă a trecutŭ urmărindu-lŭ până la cealaltă margine a pădurii, în vreme ce musica regimentului îi îmbărbăta prin cântece naționale, singura musică ce se audia pe câmpulŭ de bătaiă.

»In opera statului maiorŭ prusianŭ dela 1866 ni se spune, că batalionulŭ alŭ 3-lea din Sachsen-Weimar forma códa unei colóne din corpulŭ alŭ-II-lea, a singurei trupe încheiate ce se vedea câtŭ străbătea ochiulŭ; asupra acestuia trebuia sě facă cavaleria unŭ atacŭ, însě năvala orbișă a celorŭ trei escadróne din regim. 2-lea de dragonĭ din Brandenburg s'a sfărmatŭ impotentă față cu liniștea celorŭ dintêiu douě linii din batalionŭ. Locotenentulŭ colonelă Hainingchen, străbătutŭ de patru glónțe, unŭ oficerŭ și 14 călărețĭ prusienĭ au rěmasŭ morțĭ. La 14 Iulie, când bat. 3-lea se afla în avantposturĭ și fusese atacatŭ de trei escadróne ale primului regimentŭ de cuirasierĭ silesienĭ pe neasceptate, éră șĭ o companiă și jumětate, cu tóte că făcuse marșŭ greu, cu tóte că căldura era strașnică, că suferise în lipsa de hrană și de apă, au datŭ nisce dovedĭ de sânge rece și de disprețŭ pentru mórte, care ne amintescŭ cele mai strălucite fapte rěsboinice. Nicĭ nu avuseră timpŭ sě formeze careulŭ, când au și fostŭ atacate din frontŭ și din flancŭ și au fostŭ sparte pe unŭ momentŭ; dar s'au adunatŭ în douě grupe și, fiind-că călăreții le încungiuraseră și nu le-au lăsatŭ sě încarce, au năvălitŭ cu baioneta impetuosŭ asupra lorŭ și i-au luatŭ în gónă. Regimentulŭ a avutŭ 3 ușorŭ răniți, în vreme ce inimiculŭ a perdutŭ 6 oficerĭ și 14 feciorĭ, In amintirea acestei fapte strălucite generalulŭ Safranŭ a înființatŭ o fundațiune, din care la 14 Iulie i se dă în fie-care anŭ celui mai vrednicŭ din subofícerĭ câte unŭ premiu.

„In lupt'a dela Blumenau perseveranța acestui regimentŭ a făcutŭ sě rěmână țépână aripa drépta a posițiunii nóstre, feciorii bravĭ conduși de oficierii lorŭ s'au apropiatŭ tîrîșŭ până la cinci-decĭ pașĭ de linia dușmanului și abia acum au începutŭ foculŭ bine intreținutŭ. Unŭ oficierŭ prusianŭ a mărturisitŭ fără de reservă, că acestŭ regimentŭ a zădărnicitŭ planulŭ lorŭ de a prândi la 22 Iulie în Pojunŭ.

»In acestŭ rěsboiu regimentulŭ a fostŭ distinsŭ prin patru coróne de ferŭ cl. III, șépte crucĭ de meritŭ și 10 mențiunĭ pentru oficerĭ, 4 medalii de aurŭ, 9 medalii de argintŭ marĭ, 36 micĭ și 23 mențiunĭ pentru feciorĭ.

»Feciorii acestui regimentŭ facŭ parte din acea națiune, care, precum au doveditŭ și părinții lorŭ la 1848 și 1849, se distinge prin o neclintită alipire cătră casa imperială, ce adeseorĭ se potențéză până la adorațiune. Oficierulŭ lesne póte sě-lŭ ducă pe soldatulŭ românŭ la cea mai deplină abnegațiune, décă cunósce numai claviatura inimii lui și scie sě atingă tastele cuvenite. Cunoscința obiceiurilorŭ lorŭ, a deprinderilorŭ și mai ales a limbii e neapěratŭ de trebuință pentru acésta, — unŭ lucru, de care totŭ nu se ține încă din destulŭ sémă.

»Istoria acestui regimentŭ nu e decâtŭ unŭ capitulŭ in nuce din istoria națiunii din care elŭ a eșitŭ Aicĭ se oglindesce sufletulŭ ei. Feciorii suntŭ elementulŭ stabilŭ în mijloculŭ schimbărilorŭ. Lumea militară trebue sě se împace cu acésta.......«

Din parlamentulŭ românŭ.

(Camera)

Ședința dela 29 Ianuariu. — D. prim-minstru citesce douě mesagii pentru înființare de școlĭ de cântărețĭ, pentru siguranța publică și unŭ altulŭ pentru diurnele sinodului. D. Paladi anunță o interpelare d-lorŭ miniștri de culte și rěsboiu privitóre la diferentulŭ cu studenții dela facultatea de medicină, carĭ suntŭ recrutațĭ. D. Ministru alŭ agriculturei citesce unŭ mesagiu pentru contractarea unui împrumutŭ alŭ județului Neamțŭ pentru construirea unui palatŭ administrativŭ. D. Cozadini consêmte la amânarea interpelărei sale relativă la afacerea studențilorŭ dela facultatea de medicină pe Lunĭ. Se amână interpelarea d-lui Ciocazan relativă la calea ferată Turnu-Măgurele. D. Teodorescu desvoltă interpelarea sa relativă la sdministrațiunea districtului Argeșŭ. D-sa termină dicêndŭ că a tolerá atarĭ acte ar fi mórtea nóstră morală. D. prim-ministru dice că în tóte districtele suntŭ lupte electorale. Declară că trebue combătută opresiunea orĭ de unde ar veni, căcĭ astfelŭ ómenii oneștĭ nu ar mai luptá. D. Cogălniceanu anunță o interpelare d-lui prim-ministru, în privința facerei unui podŭ peste Dunăre, între Cernavoda-Chiustengea, pe care o și desvóltă. Dice că celŭ mai mare interesŭ alŭ țĕrii Românescĭ este de a avé o comunicațiă directă cu Dobrogea. Dice că trebue noi sě lucrămŭ, multŭ sě găsimŭ plămânĭ unei țěrĭ; ei bine acum, când plămânĭ suntŭ, deórece marea pe care o doreamŭ o avemŭ, trebue sě stămŭ în nelucrare? Arată că la anulŭ drumulŭ de ferŭ va ajunge în marginea Dunărei, ca de acolo sě putemŭ sě ne punemŭ directŭ în contactŭ cu debușeulŭ nostru Cernavoda; décă podulŭ anunțatŭ de multŭ că se va face peste Dunăre se va isprăví odată; ca sě ne vedemŭ odată scăpațĭ de jugulŭ celorŭ de prin prejurulŭ nostru. Rógă pe d. ministru, sě se ocupe seríosŭ de acestŭ actŭ; dice că d-sale, i se atribue tóte faptele marĭ, tóte faptele naționale, îlŭ rógă sě nu uite însě că țéra îi va datorá și mai multŭ d-sale, atuncĭ când Dobrogea se va românisá, și îi va dá mijlóce sě scape de companiele streine. D-sa dice că décă Turcii plécă din Dobrogea, nu este altă causă, decât administrația — arată că nu suntŭ ómenĭ mai credincioșĭ, eminamente morale, decâtŭ satele unde nu suntŭ decâtŭ Turcĭ; dér trebue în schimbŭ sě le respectămŭ obiceiurile lorŭ, décă voimŭ sě avemŭ cei mai bunĭ cetățenĭ. Rógă pe d. prim-ministru sě bine voiască a arunca ochii în trécĕtŭ asupra Dobrogei. Dice că rěulŭ nu se va putea îndrepta decâtŭ stabitindŭ o comunicațiă cu Dobrogea, ca astfelŭ administrația locală sě fie mai desŭ controlată. Termină dicêndŭ că trebue sě ne punemŭ pe lucru, sě facemŭ ca Dobrogea sě simtă românesce, dacă voimŭ sě nu o perdemŭ.

D. prim-ministru arată că acéstă lucrare era de multŭ nuunțată, și că au venitŭ mai mulțĭ anteprenorĭ, care după ce au studiatŭ terenulŭ, au vědutŭ că este fórte greu a se face o astfelŭ de punte, deórece nu s'a găsitŭ la o adêncime de 30 metri pămêntŭ sănětosŭ și carĭ anteprenorĭ nu presentau destule garanții. Arată că nu mai putemŭ fi la discreția Compăniei vapórelorŭ, deórece amŭ începutŭ a ne îmulți marina. Dice că Dobrogea se plânge totŭ de ce se plânge țéra întrégă, adică de perceptorĭ și notarĭ, asigură că de acestŭ rěu nu se póte scăpa decâtŭ atuncĭ când vomŭ avea scóle pentru astfelŭ de ómenĭ.

D. Cogălniceanu declară că tóte cele dise de d-nulŭ prim-ministru sunt binevenite, dér d-sa crede că ar fi mai bine pe lângă acestĭ inginerĭ ne esperimentațĭ sě fie și vreunulŭ mai esperimentatŭ ca astfelŭ punêndu-se fundamente acelui podŭ, sě nu pérdă țéra 25 milióne de géba, ci din contră sě profite, și sě laude guvernulŭ care a avutŭ măréța idee de a uni acele douě țĕrĭ.

(Senatulŭ)

D. Lupașcu cere sě se facă douě podurĭ pe Siretŭ, pentru ca sě se pótă face comunicația, care înlesnesce transporturile de cereale etc. D-sa anunță o interpelare în acéstă privință și o desvóltă.

D. Sturdza, ministru de esterne, rěspunde declarândŭ că guvernulŭ ar fi fericitŭ sě se pótă satisface trebuințele locale în ceea ce privesce căile de comunicațiă, dér că nu póte face tóte deodată, deórece n'are mijlóce pentru acésta. D-sa rógă dér pe d. senatorŭ sě aibă puțină răbdare și tóte se vorŭ face.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Berlin, 13 Februariu. — Consiliulŭ federalŭ a primitŭ încheierea tractatului de estradare germano-rusŭ.

Londra, 13 Februariu. — Generalulŭ Brackenburg anunță din insula Dukka cu data de 10 Februariu, că colóna a încunjuratŭ posițiunea întărită a inimicului, îiŭ bătù după o luptă de cincĭ ore. Generalulŭ Earle precum și unŭ locotenentŭ colonelŭ cădură în timpulŭ asaltului ce l'au datŭ unei înălțimĭ. Succesulŭ Englesilorŭ a fostŭ deplinŭ, puseră mâna pe 10 stindarde și pe taběra dușmană. Șoséua spre Berberŭ este acum deșchisă.

DIVERSE.

Urmarea unei glume. — Unŭ comerciantŭ de mătase din Milanŭ, anume Finardi, puse pe unŭ amicŭ alŭ sěu sě-i cumpere unŭ losŭ de ale marei lotěrii din Turiuŭ și-lŭ rugà glumindŭ, că în casŭ când ar câștiga sě-lŭ încunosciințeze prin telegrafŭ. In nóptea de 3 Februariu n. Finardi primì următórea telegramă: „Câștigulŭ principalŭ, trei sute de mii de francĭ, gratulezŭ câștigătorului.‘ Jumětate nebunŭ de bucuriă, bietulŭ omŭ abia așteptă diua următóre, sě-șĭ constate norocolŭ din diare, dar spre spaima sa vědù că n'a câștigatŭ nimicŭ. Elŭ trimise o telegramă cerêndŭ deslușirĭ și primì următorulŭ rěspunsŭ: »Eu n'am afirmatŭ că tu eștĭ câștigătorulŭ, ci am disŭ numai: gratulezŭ câștigătorului.‘ Finardi se închise în comptoarulŭ sěu și'șĭ sdrobì scăfârlia cu unŭ revolverŭ.

† NECROLOGŬ. — Elena Hossu din Dindeleagŭ în anulŭ 10 alŭ vieței, după unŭ morbŭ de 5 dile, și-a datŭ blândulŭ sěu sufletŭ în mânile creatorului.

Fie'i țěrîna ușóră!

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.50
Rentă de hârtiă 5% . .	94.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.75
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.90
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	102.—
Bonurĭ croato-slavone . .	103.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.60
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	118.10
Renta de hărtiă austriacă	83.10
Renta de arg. austr. . .	84.—
Renta de aurŭ austr. . .	106.60
Losurile din 1860 . . .	138 20
Acțiunile băncei austro-ungare	870 —
Act. băncei de creditŭ ung.	312.50
Act. băncei de creditŭ austr.	304.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Napoleon-d'orĭ	$9.77\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.35
Londra 10 Livres sterlinge	123.85

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 29 Ianuariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	89	—
Renta rom. amort. (5%) . .	$93\frac{1}{2}$	—
» convert. (6%) . .	88	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	$98\frac{1}{2}$	—
» » » (5%) . .	$85\frac{3}{4}$	—
» » urban (7%) . .	96	—
» » » (6%) . .	91	—
» » » (5%) . .	83	—
Banca națională a României	1210	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	289	—
« » » Națională . .	210	—
Aurŭ	$12\frac{1}{2}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 13 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.76
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.76	»	9.78
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.50	»	129.—
Discontulŭ » . . . 7—10 % pe anŭ.				

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Mai pe nimica

am cumpĕratŭ 1980 bucățĭ

ceasornice fine

prin licitațiune dela una din cele mai marĭ fabricĭ din Geneva, în urma căreia mĕ aflu în plăcuta posiție de a puté trimite doritorilorŭ cu promtețĕ cele mai fine și de batjocură eftine ciasornice, a cărorŭ capacurĭ au fostŭ costatŭ mai multŭ decâtŭ costă astădĭ întregulŭ.

Numai pentru fl. 5.10 unŭ ceasornicŭ cilindru din aurŭ franțuzescŭ Double, sĕu Nikel de argintŭ, finŭ gravatŭ și guillochat, pe minute regulatŭ. — Totŭ acesta din argintŭ curatŭ proba 18 probate de oficiu c. r. de punciare, bine aurite fl. 7.

Numai fl. 7.40 unŭ ceasornicŭ anker din celŭ mai finŭ aurŭ double sĕu argintŭ nikel, finŭ gravatŭ și guillochat cu 15 rubine, cu secundarŭ, repassatŭ după secundă. Totŭ acesta din argintŭ pr. 13 de oficiu c. r. de punciare probate și bine aurite fl. 11.

Numai fl. 8.50 unŭ remontoir de Washington din aurŭ double sĕu argintŭ nikel, de trasŭ fără cheiă, cu aparatŭ pentru îndreptarea minutarelorŭ și cu unŭ mechanismŭ finŭ din nikel, totŭ acesta din argintŭ curatŭ pr. 13 de c. r. oficiu de punciare probatŭ fl. 13

Pentru mersulŭ regulatŭ a tuturorŭ acestorŭ ceasornice sĕ dă garanția pe **cincĭ anĭ.**

Pe lângă tótă eftinătatea fabulósă sĕ mai dă gratis la fie-care ceasornicŭ și unŭ lanțŭ de **aurŭ double.**

Comandele cu banĭ gata séu prin rembursă prin postă sĕ se adreseze la

Uhren-Fabriks-Hauptdepôt
WIEN, 11, Schiffamtsgasse 20
I. H. RABINOVICZ.

Insciințare.

Subscrisulŭ are onórea a face cunoscutŭ on. publicŭ că a deschisŭ aicĭ unŭ

CURSU

spre învĕțarea desemnului de croiélă si a croitului pentru haine de dame.

instruândŭ după celŭ mai nou metodŭ parisianŭ și academicŭ.

Elevii se instruézä după unŭ metodŭ ușorŭ astfelŭ, încâtŭ însiși potŭ lua mĕsură și croí cu garanție și asigurare în timpulŭ câtŭ ține cursulŭ de instruire. In acelașĭ timpŭ sĕ instruézä și în lucrărĭ practice. Atestate numeróse se potŭ presenta. Onorarulŭ pentru orele de instrucție se stabilesce prin învoire prealabilă. Fete sĕrace primescŭ instrucțiă gratuită Subscrisulŭ recomandându-se cu totŭ adinsulŭ publicului p. t., se rógă de cercetare câtŭ mai viuă.

Locuința mea se află în strada Căldărarilorŭ, casa lui Montaldo Nr. 458 scara I, etagiulŭ I, ușa Nr. 3.

Cu tótă stima
J. Graf, instructorŭ de croitŭ.

Mulțămită generală din Viena, Peșta, Pojunŭ, Aradŭ, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverimŭ că amŭ învĕțatŭ dela d-lŭ **J. Graf** în timpŭ de 6 săptĕmânĭ completŭ desemnulŭ de croitŭ pentru haine femeescĭ și compunerea lorŭ. Dreptŭ aceea ne simțimŭ atinse în modŭ plăcutŭ, de a exprima dluĭ J. Graf mulțumita nóstră pentru ostenéla și diligența sa și de a-lŭ puté recomanda pretutindenea cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodulŭ seu ușorŭ de cuprinsŭ.

Alba-Iulia, în Iulie 1884.

Pópp Györgyné, Ince Sándorné, Emilia Nicola, Irene Frölich, Ana Siebert, Ida Löw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și tóte elevele.

AVISŬ!

Dumineca ce vine se va servi próspĕtŭ

„Bock-Bier.“

Restaurațiunea
2—2 **Beer.**

Anunciu.

2—3

Unŭ tênĕrŭ românŭ care cunósce tóte trei limbele patriei, și posede cualificațiunea notarială, séu ar dori a face censura de notariu avêndŭ studiile necesarie, póte îndată ocupa postulŭ de **„adjunctŭ“** casulŭ ulteriorŭ **„practicante“** pre lângă cele mai favorabile condiții în cancelaria subscrisului. Adresele directŭ la

NADPATAK (Rodbavŭ)
p. u. Nagy Sink.

Moisa Derlosea,
notariu cercualŭ.

1—2

In sala Otelului Nr. 1.

se va ține

Marți în 17 Februariu 1885 unŭ

Fortuna-Nobilŭ-Balŭ-mascatŭ de copii

cu următórele 20 de câștiguri:

1. strigare: Unŭ talerŭ de argintŭ.
2. » Unŭ losŭ-kincsem care póte câștiga 50,000 fl.
3. » Unŭ losŭ pentru sĕracii din Viena, câștigulŭ principalŭ 1000 galbenĭ.
4. „ Detto.
5. » Detto.
6. » Detto.
7. „ O sticlă cu șampaniă franțuzéscă orĭ în schimb 6 francĭ.
8. » O garnitură serviciu de liqueur
9. » 6 talere de masă.
10. strigare: O corfă de pâne.
11. „ O chibriteliță de părete.
12. » 6 filigene fine de cafea.
13. „ Unŭ Album.
14. » O buteliă cu șampaniă ungurescă.
15. » 3 francĭ de argintŭ.
16. » Unŭ sacŭ de scólă.
17. » 2 francĭ.
18. » O tortă.
19. » O buteliă Vöslauer.
20. » Unŭ francŭ.

Bilete scóse mai înainte: pentru cei mai în etate 60 cr. pentru copii 35.

Séra la cassă cei mai în etate 80 cr., copiii 40 cr.

Fiecare biletŭ primesce unŭ losŭ gratis pentru câștigurile de mai susŭ.

Până la 11 óre jócă numai copiii.

Inceputulŭ la 7 óre.

Franciscŭ Ludwig,
otelierŭ.

De observatŭ.

Epilepsia.

Tractarea în scrisŭ.

Cei ce suferŭ de spasmurĭ, de cârcei și de nervĭ găsescŭ ajutorŭ sigurŭ prin metoda mea. Onorariele se dau după ce se vorŭ observa succese. S'au vindecatŭ sute de ómenĭ.

Prof. Dr. Albert,

distinsŭ, pentru deosebitele succese, de către societatea scientifică francesă cu marea **medaliă de aurŭ cl. I.**

6. Place du Trône, PARIS.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta a căiei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucuresci	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copșa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucuresci	—	—	10.25	

Nota: Orele de nópte sunt cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.